

Väsknad,
Tornhåna hed,
Fluddunge, uppt. 1919
av Anton Olsson f. 1897

Sågner från min hembygd.

Da jag börjar tänka för att i minnet framkalla några gamla sägner från hembygden, så minns jag, att åtskilliga berättas för mig, fast jag har varit att återgiva dem i ursprungligt skick. Ty jag minnes dem ej fullständigt, men jag skall försöka att återgiva dem så så långt jag minnes.

Omkring år 1550 rasade i Sverige digerdöden (warta döden), och det är just från den tiden, som det går en sägen i min hembygd, Fluddunge. Det förmåles nämligen, att den i min hembygd drog fram utan någon skansamhet. Här människor i massor dog bort, som här var fallet så framkomna prägen, var man skulle begrava dem, ty kyrkogården var otillräcklig, och det berättas, att de som offer för denna hemiska sjukdom begravas på en äng i norra delen av socknen, som f. n. kallas Digerängen, men har förr hetat Digerängen. Hurvida detta är med samlingen överensstämmande, kan jag inte garantera.

(2 s.)

Vidare berättas, huru namnet på Fluddunge uppkommit. Det skall nämligen ha uppkallats efter en person som hette Hading. Han skall en gång ha varit ägare till det område, som nu heter Fluddunge, och då det uppkallades efter honom, så fick det namnet Hadinge, fast i senare tider utbylts mot en. Vår får kan jag ej säga.

Det går även sägner om hur en del bynamn uppkommit och jag tänkte nämna några, t. ex. Rastabo, vilket namn ursprungligen enligt sägen varit Rastebo, vilket uppkommit av att de gamla vikaorna skall ha restat där under sina öjöpårder i dessa trakter, som då va spå. Lagla skall ha varit platsen, där lagen skipats. I Damarna ska dammen ha haft sitt beställe. Hertziga skall ha uppkommit av att hertig en gång gästet där. I Tranberga har det varit gran på bergen och därav namnet. I Djurkarlaba har i gamla tider bott en sk, djur som vaktet bändarnas kreatur, det var nämligen gemensam betesplats på den tiden, och de höll man sig med djurvaktare, ty då fanns det vargen och det gällde att se efter sina kreatur, så att vargen ej fick röva ut och fjändra dem. Detta var djurkarleus äligganden och plikter, och sägen förmåder att namnet Djurkarlaba härledes sig från det satsade. Rödje är namnet på en gård i norra socknen, och det berättas

att man här räjt, så att namnet därav här sitt ursprung. Det sägs
och så att man avdelade ett område av det som var räjt, och kallade
det för Delbo, som gården intill Kridje heter för närvarande.

På gränsen mellan Huddunge och Eniker
ligger den kända Enikingsgräsen. Den fortsätter ju, som bekant, i en
lig riktning ända upp i Gästrikland, och i sydast ned till Östersjön.
Jag har som uppgiften av denna så mellan Gästrikland och Mälaren
här en sägen, som jag också försöka nedskrive.

Det var en jätte, som ville bygga sig en borg vid
stranden av Mälaren. Men som det ej fanns grus, så måste sådant frem
föras till platsen, vilket välldes var jätte mycket bekymmer, och
till var det även mycket långt efter den åtridda varan, den fanns nämligen
inte närmare än i Gästrikland. Jätten funderade först att leja bänd
att forsla fram grus, men när han började göra sina beräkningar så
fann han, att det skulle gå så sekt, så borgen skulle aldrig bli färd.
Men då fick han en annan ide; han skulle själva framfora sitt grus
och där till skulle han använda den ena av sina handskar. Det sku
vara en lätt sak att gå mellan Mälaren och Gästrikland med en
handske som var fylld av grus. Jätten satte också sitt beslut i verkst
lighet, och begav sig färdens skull iväg till Gästrikland, där han fyllda
sin handske och begav sig så på hemväg, men då inträffade det oberä
nade: Handsken började gå sönder med påföljd att gruset började strö
ma ut, men jätten gick fort och märkte inte, att gruset försvann om
och mer, vilket ju är lätt förklarligt. Emellertid fortsatte jätten så
vid och stod inom kort vid Mälarens strand, då först uppmärksamman
han att handsken var tom och gruset borta, det återstod visserligen
några tusen lass i hummen, men vid förstod det till ett sådant fö
brag, och då blev jätten så arg, att han slängde återstoden i Mälaren
där den bildade en halme. Om han sedan förnyade sitt försök för
ej sägen.

Färna folkskolora den 11-12 1919

Anten Olsson född d 16-10 189,
Erickson
och Huddungeby